

Innst. O. nr. 30

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget fra næringskomiteen

Ot.prp. nr. 14 (2003-2004)

Innstilling fra næringskomiteen om lov om Innovasjon Norge

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Stortinget behandlet 18. juni 2003 St.prp. nr. 51 (2002-2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv. Stortinget gav sin tilslutning til departementets forslag om å opprette et nytt innovasjons- og internasjonaliseringsselskap. Selskapet vil få ansvaret for forvaltningen av de næringsrettede virkemidlene som i dag ligger under Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO), Norges Turistråd og Norges Eksportråd. Selskapet skal opprettes 1. januar 2004.

I prosessen rundt organiseringen av det nye selskapet i virkemiddelapparatet har tilknytningsform vært et sentralt spørsmål. Selskapet vil komme til å forvalte en rekke ordninger og tiltak som til sammen utgjør en vesentlig del av myndighetenes samlede portefølje av næringsrettede virkemidler. Sammen med Norges forskningsråd blir selskapet en av de to mest sentrale aktørene i det offentlige virkemiddelapparatet for næringslivet. Selskapet skal både være et verktøy for myndighetenes nærings-, handels- og regionalpolitikk, og samtidig være en markedsnær serviceinstitusjon og premissleverandør for politikkutformingen.

Stortinget har vedtatt å opprette et eget selskap ved lov, jf. Innst. S. nr. 283 (2002-2003). Tidligere har denne løsningen vært anvendt bl.a. for SND, med gode erfaringer både for departementet og for SND. Det viktigste argumentet for å opprette et særlovssel-

skap har vært å balansere myndighetenes behov for styringsmulighet på et overordnet nivå, mot selskaps selvstendighet og faglige ansvar for beslutninger knyttet til enkeltsaker. Gjennom særloven er det formalisert en avgrensning av departementets instruksjonsmyndighet i enkeltsaker. Dermed forhindrer man at departementet får en rolle som klageinstans.

Administrativt skal selskapet ligge under Nærings- og handelsdepartementet. Eierrollen utøves gjennom foretaksmøtet. I tillegg til at det kan gis politiske føringer gjennom foretaksmøter, kan bevillende myndigheter knytte betingelser til tilskudd eller kjøp av tjenester gjennom tilsagnsbrev. Ansvaret for strategiske og faglige prioriteringer ligger imidlertid hos selskapets styre. Styret står også ansvarlig for den faglige behandling av enkeltsaker. Styret i det nye selskapet forestår den interne organiseringen. Departementet foreslår at selskapet gis navnet "Innovasjon Norge".

1.2 Innretning og virkemidler

Selskapet skal forvalte og utvikle virkemidler som skal bidra til økt innovasjon i næringslivet over hele landet, og vil være myndighetenes sentrale organ for bedriftsrettede tiltak og ordninger. De primære målgruppene vil være entreprenører, unge bedrifter, og små og mellomstore bedrifter med vekstpotensial. Selskapet skal arbeide for å fremme kvinners deltakelse i næringslivet gjennom særskilte satsinger og som en integrert del av virksomheten.

Selskapet kan forvalte virkemidler innenfor alle de fire hovedkategoriene som er beskrevet i St.prp. nr. 51 (2002-2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv:

- Finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti-, og egenkapitalordninger

- Rådgivning og kompetansehevede tiltak
- Nettverk og infrastruktur
- Profilering av norsk næringsliv i utlandet

Selskapet skal ha stor frihet til å utforme bruken av virkemidlene innenfor gitte budsjettammer. I det brukerrettede arbeidet skal det legges vekt på å finne en god balanse mellom bruk av økonomiske virkemidler i form av ulike finansieringsordninger, og kompetansebaserte virkemidler i form av informasjonstjenester, rådgivning og kompetanseoverføring. Videre skal selskapet initiere, planlegge og gjennomføre markedsføringstiltak for å fremme Norge som reisemål. Med "profilering av norsk næringsliv i utlandet" menes både markedsføring og generell om-dømmebygging for norsk næringsliv, markedsføring av Norge som reisemål, samt profilering av Norge som et attraktivt land å investere i.

Selskapet skal ikke tilby produkter i konkurranse med det private markedet. Dette innebærer at salg av konsulenttjenester som i dag skjer i regi av Norges Eksportråd, vil måtte reduseres. I rådgivningsarbeidet skal det i stor utstrekning benyttes private tilbydere. Videre skal egenkapitalprodukter, som for eksempel såkornkapital, formidles via private selskaper.

1.3 Organisatoriske og finansielle forhold

Loven vil gi styret et klart ansvar når det gjelder drift av organisasjonen, samtidig som det gis muligheter for styring innenfor den sektorpolitiske rollen selskapet er tiltenkt. Vedtak om å yte finansiell støtte til enkeltprosjekter tilligger selskapets styre. Departementet har ikke noen rolle i slike spørsmål.

Nærings- og handelsministeren utgjør foretaksmøtet, som vil være det øverste organ i selskapet. Mellom foretaksmøtene er styret øverste ansvarlige organ for selskapets drift. Departementet foreslår i lovutkastet at styret skal bestå av minimum seks medlemmer, og at de utnevnes av foretaksmøtet. Styret suppleres med to representanter valgt av og blant de ansatte ved behandlingen av administrative saker. Styret er også ansvarlig for selskapets organisering. Organiseringen skal støtte opp under de overordnede målene som er satt for selskapet.

Selskapet etableres fra første dag med et hovedkontor og de eksisterende distrikts- og utekontorene i SND, Norges Eksportråd og Norges Turistråd. Kontorstrukturen skal i hovedsak følge fylkesstrukturen. Innenfor denne rammen gis styret anledning til å avgjøre endringer i antall distriktskontorer.

I lovutkastet foreslås det at samarbeidet mellom selskapet og fylkeskommunene skal være avtalebasert. Avtalene må baseres på at fylkeskommunene nå har en tydeligere rolle som regionalpolitiske utvik-

lingsaktører (jf. St.meld. nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet - regionalt og lokalt nivå.

SND har i dag egne styre for hvert distriktskontor. Innenfor de rammer som trekkes opp i St.prp. nr. 51 (2002-2003) og den nye rollen for fylkeskommunene, vil distriktskontorene kunne utvikle seg i forskjellige retninger framover.

De regionale styrene skal utnevnes av og rapportere til hovedstyret. Styrene skal ha vedtaksfullmakt som i dag. Dette gjør styrene til reelt handlekraftige organer i den regionale næringsutviklingen. De regionale styrene skal ikke ha flere enn åtte medlemmer. I dag har alle de regionale styrene en gitt sammensetning basert på Stortingets behandling av stortingsmeldingen om SND. Med den forventede utvikling om mer ulike kontorer og fylkeskommunenes nye rolle, er det ikke lenger naturlig å ha en ens modell for alle styrene. Det bør derfor i større grad være hovedstyret som avgjør hvordan de regionale styrene skal settes sammen. Styrene skal som prinsipp ha et flertall av sine medlemmer fra næringslivet, og styrets samlede kompetanse skal være avgjørende for hvordan det blir satt sammen. Styret må gjenspeile de utfordringer næringslivet i regionen står overfor. Siden det nye selskapet vil ha en betydelig bredere aktivitet enn det SND har i dag, mener departementet at det ikke er naturlig at enkelt næringer har reservert plass.

Det forutsettes i St.prp. nr. 51 (2002-2003) at samarbeidet mellom det nye selskapet og utenriks-tjenesten skal bli tettere og mer formalisert enn dagens forhold mellom Norges Eksportråd/Norges Turistråd og utenriks-tjenesten. Dette vil blant annet gjøres ved at de norske ansatte som er utstasjonert for selskapet som hovedregel anmeldes som spesialutsendinger ved utenriksstasjonen i vedkommende land. Det vil ligge til selskapets styre å vedta strategiske og faglige prioriteringer, herunder også beslutninger om hvilke markeder selskapet skal ha utsendinger i, hvor mange kontorer man til enhver tid skal ha, og hvilken kompetanse utsendingene ved de enkelte kontorer bør ha. Det samme gjelder også ansvaret for rekruttering, opplæring og faglig instruksmyndighet.

Forhold rundt virksomhetens kapital behandles i §§ 7 - 9. De ulike deler av virksomheten vil primært finansieres av lån og tilskudd fra staten og fylkeskommunene og gjennom inntekter fra næringslivet. Selskapet vil i tillegg ha behov for noe egenkapital. Det legges opp til at all kapital i SND og SVO føres over til selskapet. En del av denne egenkapitalen vil bli foreslått knyttet til virksomhetens lavrisikolåneordning, jf. dagens lavrisikolåneordning i SND. Innskuddskapitalen i SND på 10 mill. kroner vil bli overført til selskapet som ny innskuddskapital, jf. forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004). Forvaltningsorganet

SVOs kapital består av kontorutstyr og lignende. Innskuddskapitalen vil formelt fastsettes i selskapets stiftelsesdokument og vedtas av foretaksmøtet. Norges Eksportråd er en privat stiftelse, og beslutningen om hva som skal skje med midler i Eksportrådet vil det være opp til stiftelsens styre å bestemme. Det samme gjelder for Norges Turistråd.

Det er virksomheten i de fire institusjonene Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, Statens veiledningskontor for oppfinnere, Norges Eksportråd og Norges Turistråd som skal inngå i det nye selskapet. I proposisjonen er nærmere beskrevet hva som vil skje med disse institusjonene når virksomheten overføres. Særloven vil ha berøringspunkter mot andre lover. Disse forholdene er også omtalt nærmere i proposisjonen.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Opprettelsen av det nye selskapet vil gi både administrative endringer og økonomiske kostnader og innsparinger. På den administrative siden vil det bli etablert en ny lov som foreslått i denne proposisjonen. Dagens lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond vil bli opphevet. Videre vil dagens styret i SND og SVO opphøre for å bli erstattet med styret for det nye selskapet. Styrene i stiftelsene Norges Eksportråd og Norges Turistråd avgjør selv hvorvidt stiftelsene som sådanne skal videreføres. Selskapets utsendinger i utlandet skal som hovedregel anmeldes som spesialutsendinger i utenriksstjenesten. Det må inngås en egen avtale mellom Utenriksdepartementet og selskapet for å regulere dette.

En kan vente å oppnå kostnadsreduksjoner i administrative funksjoner siden fire hovedkontorer skal slås sammen til ett. Etableringen av det nye selskapet er en virksomhetsoverdragelse i henhold til arbeidsmiljølovens § 73. En overføring av aktivitetene fra dagens fire institusjoner til det nye selskapet vil derfor i seg selv ikke være grunn til oppsigelse fra de eksisterende institusjonene eller det nye selskapet. Videre kan det over tid ventes en effektivisering av IT-systemene. Integrering av systemene i SND, Norges Eksportråd, SVO og Norges Turistråd vil imidlertid medføre til dels betydelige kostnader på kort sikt. Ved å samlokalisere fire hovedkontorer til ett, kan det forventes lavere husleiekostnader. Det vil imidlertid i en overgangsperiode kunne eksistere doble leieforhold.

Profilering av det nye selskapets tilbud og navn vil kreve investeringer i markedsføring som må dekkes som en engangsutgift. Videre vil det påløpe overgangskostnader knyttet til samordning av arkiv og andre støttefunksjoner samt til opplæring og kompetansetiltak.

1.5 Høringsuttalelsene

Nærings- og handelsdepartementet sendte ved brev av 4. juli 2003 utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering på alminnelig høring. Høringsinstansene stiller seg i svært stor grad positive til samordningen av de næringsrettede virkemidlene i Norges Eksportråd, SND, Norges Turistråd og SVO i et nytt selskap. Enkelte høringsinstanser mener Stortinget burde ha gått lenger med hensyn til hvilke institusjoner som samordnes og hvilke virkemidler det nye selskapet skal disponere. Høringsinstansene er videre positive til valg av særlovsselskap som tilknytningsform for det nye selskapet. Flere av høringsinstansene, særlig fylkeskommunene, har merknader knyttet til selskapets organisering på regionalt nivå. Det er nær samstemmighet blant fylkeskommunene om at distriktskontorene bør ha egne styrever som i dag, mens merknadene spriker på de andre områdene. Det er ulike oppfatninger blant fylkeskommunene om hva som bør lovfestes av disse spørsmålene.

2. KOMITEENS MERKNADER

2.1 Generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Aud Gaundal, fra Høyre, Ivar Kristiansen, Michael Momyr og Erlend Nornes, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lødve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til at Stortinget gjennom St.prp. nr. 51 (2002-2003) har lagt til grunn store ambisjoner for den nye enheten, Innovasjon Norge. Fusjonens viktigste drivkraft har vært forenkling for brukerne. Virkemiddelapparatet skal i bedre grad enn før tilpasses kundene, gjennom at tidligere adskilte aktiviteter samordnes i felles brukerfronter, ved at større deler enn før av støtteapparatets kompetanse spres ut i fylkene samt at organisasjonen skal bli mer proaktiv.

Komiteen er enig i at intensjonen med den nye enheten er at næringslivet i større grad enn før skal kunne oppleve et sømløst virkemiddelapparat. Med dette legger komiteen til grunn at næringslivet skal få kvalifisert hjelp uansett hvor i innovasjonsprosessen en bedrift er.

Komiteen er enig i at den nye enheten bør få status som særlovsselskap. Dette sikrer nødvendig politisk kontroll over selskapet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det er et mål å bidra til en videre utvikling av kjønns- og likestillingsperspektivet i næringslivet. Dette gjelder også det offentliges ansvar for næringsretta virkemidler. I 2002 gikk 17 pst. av SNDs bevilgninger til prosjekt retta mot kvinner. Flertallet mener det skal være et mål for Innovasjon Norge å øke kvinners andel av de næringsretta virkemidlene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det skal settes et mål om at minst 30 pst. av de landsdekkende ordningene skal gå til kvinneretta prosjekt, og at Innovasjon Norge må ta de grep som er nødvendige for å sikre dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at en øket andel av de landsdekkende ordningene skal gå til kvinneretta prosjekt, og at Innovasjon Norge må ta de grep som er nødvendige for å sikre dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Ot.prp. nr. 14 (2003-2004) kapittel 8 Merknader til de enkelte paragrafer i loven, hvor det under omtalen av § 1 står at

"Ytterligere styring kan skje gjennom vedtekter, vilkår og regler for bruk av selskapets midler som blir fastsatt når det får lån eller tilskudd fra staten eller blir tillagt forvaltningen av andre statlige virkemidler (...)"

Dette flertallet registrerer at slike ordninger over tid kan utvikle seg til et komplekst lappeteppes av retningslinjer med høyt detaljnivå for hvilke prioriteringer som til enhver tid gjelder. Dette flertallet ber derfor Regjeringen om å arbeide for forenkling av de styringsprinsipper som til enhver tid skal gjelde.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det er store forventninger til at selskapet, i kraft av sin rolle som myndighetenes sentrale organ for bedriftsrettede virkemidler, vil spille en viktig rolle for å fremme innovasjon og internasjonalisering i næringslivet. Disse medlemmer mener at sammenslåingen i et nytt selskap innebærer en styrking av virkemiddelapparatet som må innebære at det etableres robuste tverrfaglige enheter. Dette vil i langt større grad bidra til at det kan utvikles kompetanse og forsterket satsing på områdene reiseliv og internasjonalisering. Disse medlemmer viser til at det legges opp til et tettere og mer formalisert sam-

arbeid enn i dag mellom virkemiddelapparatet og utenriksstjenesten.

Disse medlemmer mener det er viktig at selskapet får stor frihet til å disponere egne ressurser innenfor gitte budsjetttrammer og understreker at selskapet ikke skal operere i konkurranse med private aktører i konsulentmarkedet.

2.1.1 Samarbeid med fylkeskommunen

Komiteen registrerer at den nye enheten skal spisses mot små bedrifter og entreprenører. Komiteen vil understreke den kraften som store selskap og foretak representerer, og den teknologiske og innovative effekten slike selskaper kan ha overfor mindre eller nystartede bedrifter. Flertallet refererer til den anledning til industrielle forsknings- og utviklingskontrakter som en ordning som nettopp understreker dette samspillet mellom større og små bedriftsenheter.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, understreker at fylkeskommunen er gitt en sterk rolle som utviklingsaktør, og at fylkeskommunene er ansvarlige for utvikling av regionale næringsplaner og -strategier. Flertallet forutsetter at den nye enheten finner fram til en proaktiv arbeidsform sammen med de enkelte fylkeskommunene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti vil peke på at et stadig skiftende stortingsflertall har gitt uforutsigbare rammevilkår for næringslivet. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn foreslå at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med plan for, samt budsjettmessige og administrative konsekvenser av å gi det samlede virkemiddelapparatet fireårige budsjetttrammer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med budsjettmessige og administrative konsekvenser av å gi virkemiddelapparatet fireårige budsjetttrammer."

2.1.2 Distriktsprofil

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener brukerfronten må organiseres slik at det finnes ei dør inn i alle fylker. Flertallet vil imidlertid peke på at enkelte regionkontor vil utvikle spesialkompetanse og at enkelte regionkontor vil ha hovedkontorfunksjoner. Flertallet vil understreke viktigheten av at styrene ved regionkontorene opprettholdes.

Flertallet vil understreke betydningen av at det nye selskapet får en tung distriktsprofil. Det er viktig at hovedkontorfunksjoner legges til distriktskontorene samtidig som det blir et slankt hovedkontor. Flertallet vil understreke at de mest nærings svake områdene må gis særskilt oppmerksomhet slik at dagens sentralisering kan motvirkes. Det er viktig at dette tas inn i formålsparagrafen.

Flertallet vil peke på viktigheten av at plassering av regionkontorene må skje i samarbeide med de berørte fylker.

Flertallet vil understreke at styrene ved regionkontorene må reflektere de utfordringene som næringslivet i regionen står overfor. Primærnæringene er en vesentlig del av den nye enheten. Flertallet mener derfor at primærnæringene får oppnevne ett medlem i hovedstyret og ett medlem i hvert regionstyre. Disse medlemmene må alternere mellom de ulike faglaga.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Primærnæringene skal oppnevne ett medlem i hovedstyret og ett medlem i hvert regionstyre. Disse medlemmene skal alternere mellom de ulike faglaga."

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

"§ 1 i formålsparagrafen skal lyde:

Innovasjon Norge har til formål å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet, og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at kontorstrukturen i hovedsak skal følge fylkesstrukturen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke betydningen av å gjennomføre en bred satsing gjennom "Landbruk Pluss". Det er nødvendig å føre en aktiv politikk der effektiviseringen av landbruksnæringene kombineres på en bred satsing på alternative næringer knyttet til landbruket.

Oppfølging av Landbruk Pluss vil være en av de sentrale oppgaver for Innovasjon Norge. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at oppgaven gis høy prioritet i Innovasjon Norge, og at arbeidet på lokalt plan skjer i godt samarbeide med landbruksnæringen og berørte offentlige aktører.

Disse medlemmer mener det er viktig at landbruksnæringen er representert i Innovasjon Norges regionale styrer med representanter oppnevnt etter forslag fra næringens organisasjoner.

2.1.3 Utenriktjenesten

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, forutsetter at forholdet mellom Innovasjon Norges utekontorer og utenriktjenesten reguleres gjennom egne avtaler. Proposisjonen trekker opp viktige prinsipper og premisser for ansvars- og rolledelingen mellom selskapet og dets styre på den ene siden og stasjonssjefen ved utenriksstasjonen på den andre. Selskapets styre skal ha det faglige ansvaret for det næringsrettede arbeidet ved utenriksstasjonen, gjennom å vedta strategiske og faglige prioriteringer, og ved at det i faglig henseende skal være en ubrutt styringsmessig linje fra styret og helt ut til den enkelte ansatte. Flertallet anser det i denne sammenheng som viktig at selskapet innenfor sin faglige virksomhet har anledning til å instruere stasjonssjefen og videre at finansieringen av virksomheten skjer ved overføring av midler fra selskapet til Utenriksdepartementet.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med budsjettmessige og administrative konsekvenser av å gi virkemiddelapparatet fireårige budsjetttrammer.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

§ 1 i formålsparagrafen skal lyde:

Innovasjon Norge har til formål å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet, og utløse ulike regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding A fremmes av samtlige partier, bortsett fra § 1 hvor Fremskrittspartiet går ut.

Komiteens tilråding B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Vedtak til lov
om Innovasjon Norge

Kapittel 1. Almennlige bestemmelser

§ 1. *Selskapets formål*

Innovasjon Norge har til formål å fremme drifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet, og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard.

§ 2. *Eierforhold*

Selskapet eies av staten alene.

§ 3. *Partsstilling*

Selskapet har selv rettigheter og forpliktelser, er part i avtaler med private og offentlige myndigheter og har partsstilling overfor domstol og andre myndigheter.

§ 4. *Vedtekter*

Selskapet skal ha vedtekter. Vedtektene og endringer i vedtektene vedtas av foretaksmøtet.

§ 5. *Registrering i Foretaksregisteret*

Selskapet skal meldes til Foretaksregisteret.

§ 6. *Forholdet til annen lovgivning*

Forvaltningsloven gjelder ikke for selskapet, heller ikke når det treffer enkeltvedtak på vegne av staten. Kapitlene IV-VI i forvaltningsloven gjelder ikke i saker som ansatte i norsk utenriktjeneste behandler for selskapet.

Offentlighetsloven gjelder for selskapet. Dokumenter som gjelder konkrete søknader om finansiering kan unntas fra offentlighet. Det samme gjelder journalinnførsler om disse. Unntaket i andre og tredje punktum gjelder ikke positive avgjørelser.

Lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjelder ikke for selskapet.

Lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvisiter (tjenestetvistloven) og lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven) gjelder ikke for ansatte i selskapet.

Selskapet regnes som offentlig organ etter lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv § 2 bokstav g.

Kapittel 2. Selskapets finansiering m.m.

§ 7. *Statens innskudd*

Statens innskudd ved opprettelsen av selskapet fastsettes i stiftelsesdokumentet og vedtas av foretaksmøtet. Senere endringer av innskuddet vedtas av foretaksmøtet.

§ 8. *Selskapets finansiering m.m.*

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd fra staten, fylkeskommunene og andre offentlige aktører. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre private aktører. Den aktør som yter lån eller tilskudd til selskapet, kan fastsette nærmere vilkår for bruk av midlene.

§ 9. *Statens ansvar*

Staten er ansvarlig for at selskapets garantiforpliktelser oppfylles ved forfall.

Ved oppløsning av selskapet plikter staten å skyte inn midler i selskapet i den utstrekning det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning.

Kapittel 3. Selskapets virksomhet

§ 10. *Selskapets virkemidler*

For å fremme formål som nevnt i § 1, kan selskapets midler brukes til:

1. Finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti- og egenkapitalordninger
2. Rådgivning og kompetansehevende tiltak
3. Nettverk og infrastruktur
4. Profilering av norsk næringsliv i utlandet

Kongen kan gi nærmere regler om selskapets virkemidler.

For å fremme formålet i § 1 kan Kongen tillegge selskapet å utføre oppgaver knyttet til forvaltningen av andre statlige nærings-, handels- og regionalpolitiske virkemidler, og kan i denne forbindelse fastsette nærmere regler om utøvelsen av slike oppgaver.

§ 11. *Organisering på regionalt nivå*

Selskapet skal ha en organisering som er tilpasset ulike behov i regionene. Selskapet skal samarbeide med fylkeskommunene og andre aktører på regionalt nivå. Samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og den enkelte aktør.

§ 12. *Organisering i utlandet*

Selskapet skal samarbeide med utenriktjenesten i sin virksomhet utenfor Norge. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og Utenriksdepartementet.

Kapittel 4. Styre og administrerende direktør

§ 13. *Selskapet ledelse*

Selskapet ledes av et styre og en administrerende direktør.

§ 14. *Styrets sammensetning m.m.*

Selskapet skal ha et styre på minst seks personer.

Ved behandling av administrative saker suppleres styret med ytterligere to styremedlemmer som velges av og blant de ansatte.

Styret kan ha varamedlemmer.

Reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder tilsvarende.

Administrerende direktør kan ikke være medlem av styret.

Styret oppnevnes av foretaksmøtet med unntak av de ansattes representanter.

Styret skal ha en leder og nestleder som velges av foretaksmøtet.

§ 15. *Tjenestetid*

Styremedlemmene tjenestegjør i fire år. Kortere tjenestetid kan fastsettes i spesielle tilfeller. Tjenestetiden opphører ved utløpet av det ordinære foretaksmøtet i det år tjenestetiden utløper.

Et styremedlem blir stående inntil nytt styremedlem blir valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

§ 16. *Opphør av styreverv før tjenestetiden er utløpt*

Når særlige forhold foreligger, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Ved fratredelse skal det gis rimelig forhåndsvarsel til departementet. Medlem av styret som er utnevnt av foretaksmøtet kan til enhver tid fjernes ved beslutning av foretaksmøtet.

Opphører vervet for et styremedlem før utløpet av tjenestetiden og vararepresentant for ham eller henne ikke er utnevnt, skal foretaksmøtet velge et nytt styremedlem for resten av perioden. Valget kan likevel utstå til neste ordinære foretaksmøte dersom styret er vedtaksført med de gjenværende medlemmer og vararepresentanter.

§ 17. *Styrets myndighet*

Forvaltningen av selskapet hører under styret, som også påser at virksomheten drives i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av loven her og i forskrift gitt i medhold av loven. Styret har ansvaret for en forsvarlig organisering av selskapet og skal påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med administrerende direktørs ledelse av virksomheten.

I vedtektene kan det bestemmes at visse saker skal avgjøres av styret.

§ 18. *Styremøter*

Styrets leder sørger for at styret holder møte så ofte som nødvendig. Et medlem av styret eller administrerende direktør kan kreve at styret sammenkalles. Om ikke styret for det enkelte tilfelle bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett til å være tilstede og til å uttale seg på styremøtene.

Styremøtene ledes av lederen, eller i hans eller hennes fravær, av nestlederen. Er ingen av disse tilstede, velger styret selv sin møteleder.

Ved styremøtene skal det føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Dersom styremedlem eller administrerende direktør er uenig i styrets beslutning, kan de kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal snarest, og senest fjorten dager etter at styremøte er avholdt, sendes departementet.

§ 19. *Vedtaksførhet og flertallskrav*

Styret er vedtaksført når mer enn halvdel av samtlige styremedlemmer som kan delta i den aktuelle sak er tilstede. Styret kan likevel ikke treffe beslutninger med mindre alle medlemmer av styret så vidt mulig er gitt mulighet til å delta i behandling av saken.

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, eller ved stemmelikhet det som møtelederen har stemt for. De som stemmer for en beslutning må likevel alltid utgjøre mer enn 1/3 av samtlige styremedlemmer som kan delta i den aktuelle sak.

Ved valg og ansettelse anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmene likt ved valg av møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 20. *Administrerende direktør*

Selskapet skal ha en administrerende direktør som tilsettes av styret. Styret fastsetter også administrerende direktørs lønn. Styret treffer vedtak om å si opp eller avskjedige administrerende direktør.

§ 21. *Administrerende direktørs myndighet*

Administrerende direktør forestår den daglige ledelse av selskapet, og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Administrerende direktør skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning, eller som etter vedtektene eller annet vedtak av foretaksmøtet hører under styret. Slike saker kan administrerende direktør bare avgjøre om styret i enkel-

te tilfelle har gitt ham eller henne myndighet til det, eller styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for foretakets virksomhet. Styret skal i så fall snarest underrettes om saken.

§ 22. *Styret og administrerende direktørs representasjonsrett*

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan gi styremedlem eller administrerende direktør rett til å tegne selskapets firma. Vedtektene kan begrense styrets myndighet etter forrige punktum og også selv gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Administrerende direktør representerer selskapet utad i saker som faller innenfor hans eller hennes myndighet etter § 21.

§ 23. *Overskridelser av representasjonsretten*

Har noen som representerer selskapet utad ved handling på vegne av selskapet overskredet sin myndighet, er handlingen ikke bindende for selskapet dersom medkontrahenten innså eller burde innse at myndigheten er overskredet og det derfor ville stride mot redelighet å gjøre rett etter handlingen gjeldende.

Kapittel 5. Habilitet, taushetsplikt m.m.

§ 24. *Etiske retningslinjer*

Selskapet skal ha egne etiske retningslinjer som omhandler selskapet som sådan og de ansattes virke på vegne av selskapet.

§ 25. *Habilitet*

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet må ikke delta i behandling eller avgjørelser av spørsmål som har slik betydning for vedkommende selv eller nærstående at han eller hun må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Han eller hun må heller ikke ta del i behandling eller avgjørelser av noe spørsmål som har fremtredende økonomisk særinteresse for selskap, forening eller annen offentlig eller privat institusjon han eller hun er knyttet til. Likeså må den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet ikke delta i behandling eller avgjørelse av spørsmål når det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet.

§ 26. *Forbud mot å motta gaver m.m.*

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet må ikke for seg eller andre motta gaver, provisjoner, tjenester eller andre ytelser fra andre enn selskapet som er egnet til, eller av giveren ment, å påvirke deres handlinger for selskapet.

Gaver, tjenester eller andre ytelser som nevnt i første ledd må heller ikke mottas av vedkommendes ektefelle, person som vedkommende lever sammen med, noen som er beslektet eller besvogret med dem i rett opp- eller nedstigende linje, eller av selskap hvor noen person som nevnt i første ledd har en fremtredende interesse.

Gaver som nevnt i første ledd kan verken mottas i den tiden ansettelsen eller tillitsvervet eksisterer eller etterpå.

Den som har mottatt ytelse i strid med forbudet i paragrafen her, plikter å betale et beløp som tilsvare det som urettmessig er mottatt. Overtredelse kan videre medføre ordensstraff eller avskjed.

§ 27. *Taushetsplikt*

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet har taushetsplikt om det han eller hun i stillingsmedfør får kjennskap til om andres forretningsmessige eller private forhold med mindre han eller hun etter lov har plikt til å gi opplysningene. Taushetsplikten gjelder ikke meddelelser som styret eller noen som har fullmakt fra styret gir på vegne av selskapet til finansinstitusjoner og fagdepartementet. Taushetsplikten skal heller ikke være til hinder for utveksling av informasjon (samordning) som forutsatt i lov om Oppgaveregisteret. Taushetsplikten etter første ledd er ikke til hinder for at opplysninger, etter skriftlig samtykke fra den opplysningene gjelder, kan utleveres til utenforstående.

Kapittel 6. Foretaksmøtet

§ 28. *Allment om foretaksmøtets myndighet og sammensetning*

Departementet utøver den øverste myndighet i selskapet i foretaksmøtet. Departementets myndighet i selskapet kan ikke utøves utenom i foretaksmøtet.

Selskapets styre, administrerende direktør og revisor har rett til å være tilstede og til å uttale seg i foretaksmøtet. Administrerende direktør og styrets leder har plikt til å være tilstede med mindre dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I sistnevnte tilfelle skal det utpekes en stedfortreder. Foretakets revisor har plikt til å være tilstede i den grad de saker som skal behandles er av slik art at revisors nærvær er ønskelig.

§ 29. *Ordinært foretaksmøte*

Ordinært foretaksmøte avholdes innen seks måneder etter regnskapsårets slutt.

På det ordinære foretaksmøtet skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

1. Godkjennelse av årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.

2. Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet.

§ 30. Ekstraordinært foretaksmøte

Ekstraordinært foretaksmøte avholdes når departementet, styret eller revisor finner det nødvendig.

§ 31. Innkalling til foretaksmøte

Departementet innkaller til foretaksmøte og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen til ordinært foretaksmøte skal foretas skriftlig senest to uker før møtet, og skal være vedlagt årsregnskap, årsberetning og revisors beretning. Innkallingen til ekstraordinært foretaksmøte skal foretas senest en uke før møtet, om ikke kortere varsel i et særlig tilfelle er påtrengende nødvendig.

Til møtet innkalles de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede i foretaksmøtet.

Innkallingen skal bestemt angi de saker som skal behandles på møtet. Vil vedtektene bli foreslått endret, skal hovedinnholdet i forslaget gjengis i innkallingen. Foretaksmøtet kan ikke treffe vedtak i andre saker enn de som er nevnt i innkallingen med mindre samtlige av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede samtykker i det.

§ 32. Møteledelse og protokollasjon

Foretaksmøtet ledes av styrets leder.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra foretaksmøtet. Protokollen skal underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedeværende. Er noen av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede på møtet, uenig i departementets beslutning, skal deres oppfatning føres inn i protokollen.

Kapittel 7. Regnskap, revisjon og gransking

§ 33. Regnskap

Selskapet er regnskapspliktig etter regnskapsloven.

§ 34. Revisjon

Selskapet skal ha revisor som velges av foretaksmøtet. Revisor skal være registrert eller statsautorisert.

§ 35. Gransking

Foretaksmøtet kan, når særlige grunner tilsier det, beslutte gransking av selskapet eller nærmere angitte forhold vedrørende forvaltningen av det eller regnskapene.

Den som på vegne av foretaksmøtet forestår granskingen har rett til å foreta de undersøkelser i selskapet som finnes nødvendig, og kan i denne forbindelse

kreve nødvendig bistand av selskapet. Den som forestår granskingen kan av styret, administrerende direktør og enhver annen ansatt eller tillitsvalgt i selskapet, kreve enhver opplysning om selskapet forhold som granskingen gjør nødvendig. Den som på vegne av foretaksmøtet foretar granskingen har taushetsplikt etter samme regler som gjelder for revisorer, jf. revisorloven § 6-1.

§ 36. Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen har rett til å kreve de opplysningene den finner påkrevd for sin kontroll, både fra selskapet selv og fra den revisor som reviderer årsregnskapet. Riksrevisjonen kan i den utstrekning den finner det nødvendig, foreta undersøkelser i selskapet. For øvrig kan Stortinget fastsette regler om Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter m.m. som skal sendes Riksrevisjonen.

Riksrevisjonen skal varsles om og ha rett til å være til stede i foretaksmøtet.

Kapittel 8. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover

§ 37. Ikrafttredelse

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 38. Overgangsbestemmelser

Tjenestemannslovens § 13 nr. 2 - 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn, skal fortsatt gjelde for arbeidstakere i Statens veiledningskontor for oppfinnere som blir sagt opp av grunn som nevnt i tjenestemannslovens § 13 nr. 1 (a), (b) og (c), og som var omfattet av disse reglene før omdanningen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum opphører tre år etter omdanningstidspunktet.

Øvrige overgangsbestemmelser fastsettes av Kongen.

§ 39. Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond av 3. juli 1992 nr. 97 oppheves.

Kongen kan bestemme at § 39 pkt. 1 kan settes i kraft til annen tid enn lovens øvrige bestemmelser.

2. I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) skal § 2-30 nr. (1) bokstav e nr. 6 lyde:
6. *Innovasjon Norge*

3. I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel skal § 2a-1 første ledd nr. 7 lyde:

7. *Innovasjon Norge, Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, Husbanken, Folketrygdfondet, Norges Bank og Statens Bankinvesteringsfond,*

4. I lov 3. juli 2002 nr. 13 om utenrikstjenesten gjøres følgende endringer:

§ 6 første ledd skal lyde:

Spesialutsending er *utsending finansiert av statlig etat*, utsendt for særlige formål ved utenriksstasjon for et bestemt tidsrom.

§ 6 nytt andre ledd skal lyde:

Utsending finansiert av Innovasjon Norge kan tilsettes som spesialutsending i henhold til § 12.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 7 skal lyde:

Andre utsendinger er *utsendinger finansiert av ikke-statlige etater*, knyttet til utenriksstasjon og underlagt vedkommende stasjons sjef.

§ 12 skal lyde:

Spesialutsendingene *tilsettes midlertidig av Utenriksdepartementet* og er underlagt vedkommende stasjons sjef.

B.

Stortinget ber Regjeringen sørge for at primærnæringene oppnevner ett medlem i hovedstyret og ett medlem i hvert regionstyre, jf. lov om Innovasjon Norge. Disse medlemmene skal alternere mellom de ulike faglaga.

Oslo, i næringskomiteen, den 3. desember 2003

Olav Akselsen

leder

Inge Ryan

ordfører